

Історико-політичні проблеми сучасного світу:
Збірник наукових статей. – Чернівці:
Чернівецький національний університет,
2019. – Т. 40. – С. 42-49
DOI: 10.31861/mhpi2019.40.42-49

Modern Historical and Political Issues:
Journal in Historical & Political Sciences. – Chernivtsi:
Chernivtsi National University,
2019. – Volume. 40. – pp. 42-49
DOI: 10.31861/mhpi2019.40.42-49

УДК: 94(510):327

© Іван Володін¹

Проект «Новий шовковий шлях» як запобіжник сепаратизму в Сіньцзян-Уйгурському автономному районі

В статті розглядається політика Китаю в Сіньцзян-Уйгурському автономному районі в контексті реалізації стратегії «Новий шовковий шлях». Звертається увага на фактори напруги, які існують сьогодні між уйгурським населенням та урядом КНР. Аналізуються причини та мотивуючі чинники уйгурського сепаратизму. Сам уйгурський сепаратизм проявляє себе у різних формах: від терактів до активності у міжнародному просторі, від зв'язків із ісламістськими угрупованнями до контактів із уйгурськими діаспорами світу. І хоча інформації про нові сутички на етнічному та релігійному ґрунті не з'являється, однак ситуація в СУАР не зникла з поля зору Пекіну. Навпаки, інтерес у підтримці безпеки та стабільності в регіоні лише виріс.

Особлива увага приділяється «Новому шовковому шляху», який буде проходити через Сіньцзян-Уйгурський автономний район. Природні багатства та географічне розташування цього району дають можливість для покращення економічної ситуації в західних областях КНР. Раніше СУАР використовувався як сировинна база, а від початку проекту «Новий шовковий шлях» розпочалося активна розбудова інфраструктури, відкриття нових підприємств, надходження іноземних інвестицій. Завдяки цьому, сприйняття СУАР змінилося від прикордонної території до однієї із важливих складових «Нового шовкового шляху».

Окрім цього, нова концепція Китаю дозволяє зменшити актуальність уйгурського питання на міжнародній арені, оскільки країни-сусіди зацікавлені у приєднанні до «Нового шовкового шляху» та китайських інвестицій. Через це вони вже не так активно прагнуть торкатися питання щодо уйгурів у Китаї, яке намагаються актуалізувати уйгурські діаспори у цих країнах.

Ключові слова: Китай, «Новий Шовковий шлях», Сіньцзян-Уйгурський автономний район, СУАР, уйгури, сепаратизм.

The New Silk Road Project as a Fuse for Separatism in the Xinjiang-Uyghur Autonomous Region

This article is about Chinese politics in Xinjiang-Uyghur Autonomous Region in the context of implementation of the “New Silk Road” strategy. Focus on stress factors that exist between the Uyghurs and Chinese government. The caused and motivation of Uyghur separatism are analyzed. Uyghur separatism express itself in different ways: terrorist attacks or international activity, contacts with Islamic organization or relations with Uyghur diasporas of the world. Although there is no new information about ethnic or religious confrontation, but the situation in XUAR does not disappear from the field of view of Beijing. Interest in supporting security in this region has only increased.

Particular attention is paid to the “New Silk Road” which will pass through in Xinjiang-Uyghur Autonomous Region. Natural resources and geographic location of this region provide opportunities for economic improvement in western areas of China. XUAR used to be a raw material base, but after start of the project “New Silk Road” new enterprises began to open, infrastructure is actively developing, foreign investment is being attracted. All this changed perception of XUAR from the border land to important section of the “New Silk Road”.

The new Chinese concept also reduces the relevance of the Uyghur issue in international relations. Neighboring countries interested in joining to the “New Silk Road” and Chinese investment. Because of this these countries are not so active in the Uyghur issue, which the Uyghur diasporas are trying to

¹ Магістр історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. E-mail: ivanvolodin128@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-9881-148X>.

support. It should also be noted increased pressure on terrorist organization. That's why their connection with the East Turkestan Islamic movement has weakened.

Keywords: China, "New Silk Road", Xinjiang-Uyghur Autonomous Region, XUAR, Uyghur, separatism.

Постановка проблеми. Сьогодні Китай активно реалізує свою стратегію «Один пояс, один шлях». Це масштабний проект, який має потенціал залучити країни всіх континентів до співпраці в рамках цієї концепції. Складовою цього проекту є сухопутний «Новий шовковий шлях», який повинен об'єднати Євразійський континент. Але одна із складових ланок цього проекту має потенційну небезпеку для його реалізації. Цією ланкою є Сінцзян-Уйгурський автономний район (СУАР), який населяють уйгури. Ще до недавнього в цьому районі були активні сепаратистські тенденції, які уряд Китаю намагався придушити силовими методами. Але «Новий шовковий шлях» може надати нові механізми вирішення цієї проблеми.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Через активну політику Китаю у зв'язку із реалізацією своєї концепції, питання сепаратизму в СУАР набуло своєї актуальності й серед дослідників. Доволі цікавою є робота Д. В. Буярова, у якій автор досліджує релігійну та культурну політику КНР в СУАР². Намірам Китаю, щодо економічного розвитку регіону, приділила увагу у своїй роботі Сюзанна Вонг-Туорек³. Також, доволі цікавою є робота Д. Є. Жолобова, де автор намагається проаналізувати потреби уйгурів через «піраміду Маслоу»⁴. На жаль, у вітчизняній історіографії тема уйгурського питання та концепції «Нового шовкового шляху» розкрита доволі слабо.

Мета статті. Прослідкувати етнічну політику КНР в СУАР та визначити, наскільки концепція «Нового шовкового шляху» може сприяти вирішенню уйгурського питання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний Китай це країна, де проживає багато етносів, які різняться своєю культурою, мовою та звичаями. Офіційно Китаєм визнається 55 нацменшин, які за чисельністю становили 8,5% від усього населення країни станом на 2011 рік⁵. Як і будь-яка інша багатонаціональна держава, Китай зіштовхується із проявами етнічного сепаратизму та урегулюванням міжетнічних суперечок. Одною із таких напружених арен, яка привертає до себе увагу міжнародних правозахисних організацій, є Сінцзян-Уйгурський автономний район (СУАР). Це доволі велика територія, площею 9,6 млн кв. км., яка розташована на північному заході країни⁶. Етнічну більшість на цих землях складають уйгури (тюркський народ, який сповідує іслам). Їх питома вага в СУАР становить 46,2%, однак спостерігається тенденція до поступового зменшення через міграцію ханьців⁷. Уйгури зберегли свою етнічну ідентичність та неодноразово виступали за розширення своїх національних прав.

Значення СУАР для Пекіна підвищилося після початку реалізації стратегії «Один пояс, один шлях». Виступаючи у 2013 р., голова КНР Сі Цзіньпін оголосив про початок впровадження нової концепції міжнародного співробітництва «Новий шовковий шлях». Китай планує тісну співпрацю із іноземними державами в різноманітних сферах, від інфраструктурних проектів до спільних фінансових операцій та капіталовкладень. У контексті «Нового шовкового шляху» СУАР стає невід'ємною ланкою, яка з'єднає КНР та увесь західний напрямок цього проекту. Саме через СУАР має пройти економічний коридор «Китай – Пакистан». Окрім інфраструктурного значення, сам район багатий на поклади корисних копалин: уран, золото, нафта, газ, вугіл-

² Буяров, Д. (2015), «Некоторые аспекты государственного регулирования религиозной сферы в Синьцзян-Уйгурском автономном районе», *Теория и практика общественного развития*, № 18, с. 228-230.

³ Wong-Tworek, S. (2015), "China's economic development plan in Xinjiang and how it effects ethnic instability", *Calhoun. Thesis*, 93 p.

⁴ Жёлобов, Д. (2014), «Уйгурский сепаратизм и "Пирамида Маслоу"», *Россия и мусульманский мир*, № 12, с. 137-141.

⁵ Dhaka, A. (2013), "Factoring Central Asia into China's Afghanistan policy", *Journal of Eurasian Studies*, Vol. 5 No. 1, p. 97.

⁶ Баженова, Е. (2017), «Социально-экономическое развитие Синьцзяна – форпоста западных районов КНР», *Общество и государство в Китае*, №. 22, с. 457.

⁷ Новичков, В. (2016), «К вопросу о причинах всплеска уйгурского национализма и сепаратизма в СУАР КНР в конце XX – начале XXI в.», *Вестник Томского государственного университета*, №. 412, с. 98.

ля⁸. Сукупність інфраструктурного фактору, природних багатств та важливості цього регіону для стратегії «Нового шовкового шляху» дає вагомий потенціал для розвитку промисловості в СУАР. Однак й досі доволі гострим залишається етнічне питання, яке впливає на безпеку не тільки в Сінцзянському районі, а й у всій Центральній Азії.

Політика КПК щодо місцевого населення постійно змінювалась, в залежності від зовнішніх чинників та внутрішніх питань. Однак можна стверджувати, що у більшості випадків уряд КНР намагався обмежити можливості культурного та національного руху на цих землях. Наприклад, спочатку державні посади на рівні автономії могли обіймати представники місцевого населення, але поступово ця тенденція згорнулася, важливі посади у сфері економіки та політики почали займати ханці та ті уйгури, які були лояльні до політики партії. Уряд КНР мотивує ханців до переселення у крупні міста СУАР, однак асиміляція з місцевим населенням відбувається доволі повільно. Компактність проживання замкнених етнічних груп, ісламська релігія, незначна чисельність ханців на цих територіях (особливо у 50-60-х рр.), відносно недовге проживання з ханцями в одній країні – це все значно ускладнює інтеграцію уйгурів до суспільства КНР⁹.

Стаття 4 діючої конституції КНР вказує, що всі національності в КНР є рівноправними, та держава гарантує законні права та інтереси всіх нацменшин¹⁰. Але в той же час, головною метою політики уряду по відношенню до національних районів є їх повна інтеграція до Китаю, приєднання до «обраної» китайської нації. Через це, стаття 4 конституції у більшості випадків не застосовується, особливо стосовно народів із великим ступенем самоідентичності, як в уйгурів.

Сильного утиску зазнає мова в СУАР. Найбільш гостро обмеження мови відчувається в сфері освіти. Від початку, допускалося викладання на уйгурській мові, потім воно залишилося лише на рівні навчальних шкіл, а вищі навчальні заклади повністю перейшли на путунхуа (офіційну китайську мову)¹¹. Така політика відсіяла значну кількість місцевої молоді для вступу в університети.

На межі XX та XXI століть утиск на уйгурів посилювався. Передусім це було пов'язано з релігійним фактором: поширенням ідей радикального ісламу та війною в Афганістані. Уряд Китаю побоювався, що ці чинники можуть сколихнути СУАР. У 2000 р. Президент Ірану Мохаммад Хатамі заявив про те, що Іран бажає розширювати своє зв'язки із Сінцзяном, який може служити свого роду містком, що з'єднує Китай та мусульманський світ¹². Така заява викликала неоднозначну оцінку з боку уряду КНР, оскільки Пекін розумів, що культурні зв'язки уйгурів ближчі до мусульманських народів, аніж до ханців, тому будь-яке зближення з мусульманським світом лише підігріє сепаратистські наміри. Після терактів 11 вересня 2001 р. уряд КНР оголосив політику боротьби із «трьома злими силами», до яких відносилися тероризм, сепаратизм, релігійний екстремізм¹³. Такі хвилювання Китаю через релігійний чинник не є безпідставним. Одною із організацій, яка намагається відновити незалежність уйгурських територій є «Ісламський рух Східного Туркестану». Це незаконне озброєне групування, яке підозрюється у тісних контактах із іншими терористичними організаціями ісламістського толку¹⁴. Також, цю організацію звинувачують у проведенні низки терактів на території СУАР, один із яких стався у квітні 2014 р., коли на вокзалі в Урумчі спрацювала вибухівка. Сталося це в останній день візиту Сі Цзіньпіна до столиці СУАР¹⁵. Ще у 2012 р. голова СУАР звинувачував Пакистан у підт-

⁸ Wong-Tworek, S. (2015), "China's economic development plan in Xinjiang and how it effects ethnic instability", *Calhoun. Thesis*, p. 6.

⁹ Ананьина, Д. (2018), «Межэтнический конфликт на территории Синьцзян-Уйгурского автономного района», *Гуманитарный вектор*, № 3, с. 7.

¹⁰ Конституція КНР, URL: https://chinalaw.center/constitutional_law/china_constitution_revised_2018_russian/ (дата звернення 08.09.2019).

¹¹ Клиновский, В. (2012), «Языковая политика КНР в Синьцзяне и ее роль в Китайско-Уйгурском конфликте», *Вестник Томского государственного университета*, № 2, с. 140.

¹² Mukherjee, K. (2010), "The Uyghur question in contemporary China", *Strategic Analysis*, Vol. 34. № 3, p. 425.

¹³ Там само, p. 426.

¹⁴ Бибилова, О. (2018), «Уйгурский джихад в Китае и Сирии», *Россия и мусульманский мир*, № 4, с. 71.

¹⁵ Deadly China blast at Xinjiang railway station, URL: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-27225308> (дата звернення 10.09.2019).

римці бойовиків «Ісламського руху Східного Туркестану». Повідомлялося, що саме у Пакистані проходили тренування ті, хто потім скоював теракти в Кашгарі та Хотані¹⁶.

Для того, щоб зменшити вплив ісламського фактору, уряд КНР почав закривати мечеті, заборонив діяльність різних релігійних (не терористичних) організацій, працівникам держустанов було заборонено дотримуватися посту у місяць Рамадан¹⁷.

Слід зазначити, що діяльність уйгурських організацій не обмежується виключно терористичними методами. Всесвітній Уйгурський Конгрес (ВУК), який діє за межами Китаю, намагається привернути увагу міжнародної спільноти до порушення прав людини в СУАР. Так, у 2012 р. до засідання генеральної асамблеї цього конгресу завітали делегати Японії, Казахстану, Туреччини, США та низки європейських країн¹⁸. Останнім часом особливу увагу ВУК приділяє новим таборам «перевиховання», які влаштував уряд країни для уйгурів. Офіційно в цих таборах уйгурів навчають китайській мові, культурі, дають професійні технічні навички. Однак міжнародні організації та самі уйгури не раз заявляли про порушення прав людини в цих таборах¹⁹.

Ситуація ускладнюється тим, що сепаратистський рух в СУАР не є одномірним. Дослідники зазначають, що у південно-західних районах СУАР (які межують із Пакистаном та Афганістаном), сепаратистський рух консолідується навколо ідеології ваххабізму та релігійних лозунгів, а у північних районах (які межують із Казахстаном) релігійний фактор не настільки виражений, там сепаратистські ідеї ґрунтуються на етнічних засадах²⁰. Концепція «Нового шовкового шляху» може допомогти Китаю вирішити проблему уйгурського сепаратизму.

Уйгурський сепаратизм розвивається завдяки двом чинникам: зовнішньополітичному (зв'язки з діаспорами, ісламістськими організаціями, мусульманськими країнами) та внутрішньому (політикою КНР у регіоні, діяльності місцевих громад та організацій). «Новий шовковий шлях» може серйозно вплинути на обидва чинники.

Для багатьох країн-сусідів Китай є вигідним торгівельним партнером. Центральні-азіатські країни, які і так доволі тісно пов'язані з Китаєм економічними зв'язками (Казахстан, Киргизстан, Таджикистан), зацікавлені в китайських інвестиціях та інфраструктурних проектах. Цікаво, що китайські економісти, поділивши «Новий шовковий шлях» на три зони, вважають, що найбільш важливим є саме зона країн Центральної Азії. Ця зона є «ядром» усієї концепції²¹. Ця думка, підтверджується і самим Сі Цзіньпінем. Виступаючи на XIX з'їзді КПК лідер КНР також поділив країни вздовж «Нового шовкового шляху» на три групи та окремо підкреслив, що відносини із сусідніми країнами повинні розвиватися із підтримкою взаємовигідних дружніх відносин²². Так, у 2015 р. лідерам Китаю та Казахстану вдалося домовитись про інвестування в економіку Казахстану 23,5 млрд доларів та про переніс ряду китайських підприємств на територію Казахстану²³.

Пакистан також активно розвиває свою співпрацю із КНР. З 2017 р. Китай активно відновлює та будує нові дороги у Пакистані: з Кашгару (прикордонного міста в СУАР) до Ісламабаду,

¹⁶ Dhaka, A. (2013), «Factoring Central Asia into China's Afghanistan policy», *Journal of Eurasian Studies*, Vol. 5 No. 1, p. 100.

¹⁷ Буяров, Д. (2015), «Некоторые аспекты государственного регулирования религиозной сферы в Синьцзян-Уйгурском автономном районе», *Теория и практика общественного развития*, № 18, с. 229.

¹⁸ Аньина, Д. (2017), «Всемирный Уйгурский Конгресс и политика Пекина в отношении СУАР», *Вестник Забайкальского государственного университета*, № 5, с. 62.

¹⁹ Jun Mai (2019) China says it may eventually phase out 'vocational training centers' in Xinjiang where 1 million Uyghur Muslims are reportedly held for 're-education'. SCMP. URL: <https://www.scmp.com/news/china/politics/article/3001415/china-says-it-will-eventually-phase-out-vocational-training> (дата звернення 13.09.2019).

²⁰ Абен, Е., Карин Е. (1999) Национал-сепаратистские тенденции в СУАР КНР и проблемы безопасности центральноазиатского региона. CA&C. URL: https://www.ca-c.org/journal/cac-04-1999/st_15_aben.shtml (дата звернення 10.09.2019).

²¹ Ларин, А. (2016), ««Экономический пояс шелкового пути»: экономическое содержание, структура, идеология», В: Петровский, В. Е. *Новый шелковый путь и его значение для России*, ДеЛи плюс, с. 44.

²² Сафронова, Е. (2018), «XIX съезд КПК, проект ОПОП и отношения Китая с развивающимся миром», В: Сафронова Е. И. *Китай в мировой и региональной политике. История и современность*, ИДВ РАН, № 23, с. 155.

²³ Ларин, А. (2016), «Сопряжение ЕАЭС и Нового шелкового пути: шансы и вызовы для России», В: Петровский, В. Е. *Новый шелковый путь и его значение для России*, ДеЛи плюс, с. 112.

між пакистанськими містами Суккур та Гвадар, останнє до того ж є морським портом, залученим до концепції «Морський шовковий шлях XXI століття»²⁴. Окрім цього, на прохання уряду КНР, Пакистан надав свої військові підрозділи для захисту китайських співробітників та об'єктів «Нового шовкового шляху»²⁵.

Таким чином, реалізуючи проєкт «Новий шовковий шлях» Китай підвищує своє значення серед країн-сусідів, оскільки готовий до великих інвестицій в їхню економіку. А ці країни йдуть на зустріч Пекіну, ставлячи свої економічні інтереси на перший план. Через це уйгурське питання, до якого намагаються привернути увагу уйгурські діаспори Казахстану та Киргизстану, поступово відступає на другий план. Також слабшають зв'язки і з радикальними угрупованнями, принаймні у Пакистані, оскільки Ісламабад також зацікавлений в китайських інвестиціях. Але для цього необхідна безпека у власній країні, тобто боротьба з тими ж радикальними ісламістами, які підтримують «Ісламський рух Східного Туркестану». До того ж, Пакистан сподівається на підтримку КНР у складних відносинах із Індією, тому не бажає погіршувати відносини із Пекіном.

Звертаючись до внутрішнього чиннику уйгурського сепаратизму, в першу чергу слід звернути увагу на економічний розвиток СУАР. Західні провінції Китаю завжди відставали у своєму економічному розвитку від східних, приморських районів. Місцеве населення Сінцзяну сприймало політику уряду як грабівницьку. Уйгури вважали, що Пекін навмисно не розвивав промисловість, а виключно користувався природними ресурсами регіону. Це було однією із причин багатьох антиурядових виступів. Однак Пекін чудово усвідомлював економічні проблеми регіону та вже з початку 2000-х років почав реалізовувати програму розвитку західних областей²⁶. «Новий шовковий шлях» багато в чому схожий з цією програмою, але тепер Китай готовий вкладати великі кошти у розвиток СУАР.

Від початку реалізації проєкту «Нового шовкового шляху» розпочалась активна розбудова інфраструктури: прокладена нова швидкісна залізниця Ланьчжоу – Урумчі, окрім цього почали будувати й мережу автомагістралей. В 2014 р. уряд країни виділив близько 3 млрд доларів на реалізацію 23 інфраструктурних проєктів в СУАР²⁷. Окрім цього, розвивається енергетична сфера: проводяться нові розвідки з пошуку газових джерел, модернізація Центральноазійського газопроводу, будівництво нових нафто- та газопроводів. Такий бурхливий розвиток привернув до себе увагу й іноземних компаній, перш за все з Казахстану та Росії, які також почали інвестувати в енергетичну галузь Сінцзянського району. З 2014 р. активно відкриваються бізнес-центри та логістичні центри (які повинні координувати операції на «Новому шовковому шляху»). Компанія Sinopec відкрила завод по переробці сланцевого газу²⁸. Також в СУАР відкрили свої заводи Шенсіньська автомобільна корпорація та «Фольксваген»²⁹.

В 2014 р. в місті Хоргос (на кордоні з Казахстаном) відкрився сухий порт, який призначається для перевантаження вантажу з китайських до казахстанський потягів. Окрім цього тут діє вільна економічна зона та міжнародний центр прикордонного співробітництва³⁰.

Такі швидкі економічні перетворення підвищили рівень життя місцевого населення. З'явилися нові робочі місця та можливість себе реалізувати. Таким чином, одна із головних тез уйгурських сепаратистів поступово втрачає свій сенс.

Окрім цього, в СУАР підвищується рівень безпеки. Раніше сутички у цьому окрузі сприймалися як конфлікт на окраїні країни. Але тепер, коли Пекін усвідомлює важливий статус регіону

²⁴ Замараева, Н. (2018), «Китайско-пакистанский экономический коридор: итоги и вызовы 2017 - 2018 гг.», В: Сафронова Е. И. *Китай в мировой и региональной политике. История и современность*, ИДВ РАН, № 23, с. 291-309.

²⁵ Zimmerman, T. (2015), "The New Silk Roads: China, the U.S., and the Future of Central Asia", Center on international cooperation. New York University, pp. 9-10.

²⁶ Баженова, Е. (2017), вказ. пр., с. 459.

²⁷ Там само; Петровский, В. Е. *Новый шелковый путь и его значение для России*, ДеЛи плюс, с. 154.

²⁸ China's Sinopec gets approval for \$20 billion coal-to-gas pipeline. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/article/us-china-coal-gas-pipeline/chinas-sinopec-gets-approval-for-20-billion-coal-to-gas-pipeline-idUSKCN0S81WH20151014> (дата звернення 15. 09.2019).

²⁹ Баженова, Е. (2017), вказ пр., с. 464-468.

³⁰ Смагулов, А. (2016), «Перспективы развития сухого порта СЭЗ "Хоргос-Восточные ворота" в рамках расширения международного сотрудничества», *Проблемы науки*, № 4, с. 36.

в контексті «Нового шовкового шляху», увага до безпеки підвищилася. Уряд КНР розуміє, що нові масові заворушення в регіоні можуть відлякати іноземних інвесторів, зупинити розвиток багатьох проектів та привести до значних економічних втрат і тому намагається, і буде намагатися робити все, щоб не повторилися масові заворушення, останнє з яких відбулося у 2009 р. в Урумчі³¹.

Однак, окрім економічного фактору, доволі важливим питанням залишається політика КПК щодо уйгурської культури та релігії. У таких аспектах «Новий шовковий шлях» залишається майже безсилим. Адже, хоча і передбачається співпраця в освітній та культурній галузі, але це стосується лише міждержавних відносин, а не внутрішньої політики³². Зараз в СУАР діє мережа таборів «перевиховання». Однак інформація щодо будь-якого аспекту діяльності цих таборів доволі розмита. Офіційні посадовці говорять, що завдяки цим таборам уйгури знайомляться із китайською культурою та звичаями, отримують навички професійно-технічного рівня, не піддаються на провокації різних екстремістів. Самі ж уйгури звертають увагу на жакливі умови утримання, порушення прав людини та насильство у таборах. Яка саме кількість людей знаходиться на «перевихованні» сказати важко, так само як і з'ясувати, наскільки взагалі ефективним є таке «перевиховання». Тим не менш, відомостей про нові теракти чи зіткнення за участю релігійних екстремістів за останні часи немає.

Висновки. Зважаючи на ті проекти, які вже реалізовані та продовжують реалізовуватися в СУАР у рамках концепції «Нового шовкового шляху», Пекіну вдалося сильно «прив'язати» цей район до себе, принаймні в економічному вимірі. Розбудова інфраструктури, підвищення матеріального рівня життя, активний розвиток промисловості китайськими компаніями, міграція ханьців – все це понижує ризики сепаратистських виступів в регіоні. До того ж, ця ініціатива дозволяє Китаю впливати на своїх сусідів, які хоч і мають змогу «підігрівати» сепаратистські тенденції, але натомість вони активно залучаються до «Нового шовкового шляху», бажаючи реалізувати власні економічні амбіції. Таким чином, більшість країн, які мають потенційну можливість допомогти уйгурам, не використовують її, оскільки налаштовані на співпрацю з Китаєм і не збираються погіршувати відносини із Пекіном.

Список джерел

1. Абен, Е., Карин Е. (1999) Национал-сепаратистские тенденции в СУАР КНР и проблемы безопасности центральноазиатского региона. CA&C. URL: https://www.ca-c.org/journal/cac-04-1999/st_15_aben.shtml (дата звернення 10.09.2019).
2. Ананьина, Д. (2018), «Межэтнический конфликт на территории Синьцзян-Уйгурского автономного района», *Гуманитарный вектор*, № 3, с. 6-11.
3. Аньина, Д. (2017), «Всемирный Уйгурский Конгресс и политика Пекина в отношении СУАР», *Вестник Забайкальского государственного университета*, № 5, с. 60-66.
4. Баженова, Е. (2017), «Социально-экономическое развитие Синьцзяна – форпоста западных районов КНР», *Общество и государство в Китае*, №. 22, с. 457-470.
5. Баженова, Е. (2016), «Социально-экономическое развитие Синьцзяна – ключевого пункта на Великом шелковом пути», В: Петровский, В. Е. *Новый шелковый путь и его значение для России*, ДеЛи плюс, с. 147-168.
6. Бибикова, О. (2018), «Уйгурский джихад в Китае и Сирии», *Россия и мусульманский мир*, № 4, с. 67-77.
7. Буяров, Д. (2015), «Некоторые аспекты государственного регулирования религиозной сферы в Синьцзян-Уйгурском автономном районе», *Теория и практика общественного развития*, № 18, с. 228-230.
8. Виступ голови КНР Сі Цзіньпіна в Назарбаєв університеті. [online]: <http://kz.china-embassy.org/rus/zhgx/t1077192.htm> (дата звернення 05.09.2019).

³¹ Жёлобов, Д. (2014), «Уйгурский сепаратизм и “Пирамида Маслоу”», *Россия и мусульманский мир*, № 12, с. 139.

³² National Development and Reform Commission (2015) *Vision and Actions on Jointly Building Silk Road Economic Belt and 21st-Century Maritime Silk Road*. URL: http://en.ndrc.gov.cn/newsrelease/201503/t20150330_669367.html (дата звернення 11.09.2019).

9. Жёлобов, Д. (2014), «Уйгурский сепаратизм и “Пирамида Маслоу”», *Россия и мусульманский мир*, № 12, с. 137-141.
10. Замаараева, Н. (2018), «Китайско-пакистанский экономический коридор: итоги и вызовы 2017 – 2018 гг.», В: Сафронова Е. И. *Китай в мировой и региональной политике. История и современность*, ИДВ РАН, № 23, с. 289-306.
11. Конституція КНР, URL: https://chinalaw.center/constitutional_law/china_constitution_revised_2018_russian/ (дата звернення 08. 09.2019).
12. Ларин, А. (2016), «“Экономический пояс шелкового пути”: экономическое содержание, структура, идеология», в: Петровский, В. Е. *Новый шелковый путь и его значение для России*, ДеЛи плюс, с. 38-57.
13. Ларин, А. (2016), «Сопряжение ЕАЭС и Нового шелкового пути: шансы и вызовы для России», В: Петровский, В. Е. *Новый шелковый путь и его значение для России*, ДеЛи плюс, с. 109-130.
14. Новичков, В. (2016), «К вопросу о причинах всплеска уйгурского национализма и сепаратизма в СУАР КНР в конце XX – начале XXI в.», *Вестник Томского государственного университета*, №. 412, с. 98-102.
15. Сафронова, Е. (2018), «XIX съезд КПК, проект ОПОП и отношения Китая с развивающимся миром», В: Сафронова Е. И. *Китай в мировой и региональной политике. История и современность*, ИДВ РАН, № 23, с. 154-170.
16. Смагулов, А. (2016), «Перспективы развития сухого порта СЭЗ “Хоргос-Восточные ворота” в рамках расширения международного сотрудничества», *Проблемы науки*, № 4, с. 35-37.
17. China’s Sinopec gets approval for \$20 billion coal-to-gas pipeline. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/article/us-china-coal-gas-pipeline/chinas-sinopec-gets-approval-for-20-billion-coal-to-gas-pipeline-idUSKCN0S81WH20151014> (дата звернення 15.09.2019).
18. Deadly China blast at Xinjiang railway station. BBC. URL: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-27225308> (дата звернення 09. 09. 2019).
19. Dhaka, A. (2013), “Factoring Central Asia into China’s Afghanistan policy”, *Journal of Eurasian Studies*, Vol. 5 No. 1, pp. 97-106.
20. Jun Mai (2019) China says it may eventually phase out ‘vocational training centres’ in Xinjiang where 1 million Uygur Muslims are reportedly held for ‘re-education. SCMP. URL: <https://www.scmp.com/news/china/politics/article/3001415/china-says-it-will-eventually-phase-out-vocational-training> (дата звернення 09. 09. 2019).
21. National Development and Reform Commission (2015) *Vision and Actions on Jointly Building Silk Road Economic Belt and 21st-Century Maritime Silk Road*. URL: http://en.ndrc.gov.cn/newsrelease/201503/t20150330_669367.html (дата звернення 09. 09. 2019).
22. Wong-Tworek, S. (2015), “China’s economic development plan in Xinjiang and how it effects ethnic instability”, *Calhoun. Thesis*, 93 p.
23. Zimmerman, T. (2015), “The New Silk Roads: China, the U.S., and the Future of Central Asia”, Center on international cooperation. New York University, 21 p.

References

1. Aben, Ye., Karin Ye. (1999) Natsional-separatistskie tendentsii v SUAR KNR i problemy bezopasnosti tsentralnoaziatskogo regiona. CA&C. Rezhim dostupu: https://www.ca-c.org/journal/cac-04-1999/st_15_aben.shtml (data zvernennia 10. 09. 2019).
2. Ananina, D. (2018), «Mezhetnicheskii konflikt na territorii Sintszyan-Uygurskogo avtonomnogo rayona», *Gumanitarnyy vektor*, № 3, s. 6-11.
3. Anina, D. (2017), «Vsemirnyy Uygurskiy Kongress i politika Pekina v otnoshenii SUAR», *Vestnik Zabaykalskogo gosudarstvennogo universiteta*, № 5, s. 60-66.
4. Bazhenova, Ye. (2017), «Sotsialno-ekonomicheskoe razvitie Sintszyana – forposta zapadnykh rayonov KNR», *Obshchestvo i gosudarstvo v Kitae*, №. 22, s. 457-470.
5. Bazhenova, Ye. (2016), «Sotsialno-ekonomicheskoe razvitie Sintszyana – klyuchevogo punkta na Velikom shelkovom puti», V: Petrovskiy, V. Ye. *Novyy shelkovyy put i ego znachenie dlya Rossii*, DeLi plyus, s. 147-168.
6. Bibikova, O. (2018), «Uygurskiy dzhikhad v Kitae i Sirii», *Rossiya i musulmanskii mir*, № 4, s. 67-77.

7. Buyarov, D. (2015), «Nekotorye aspekty gosudarstvennogo regulirovaniya religioznoy sfery v Sintszyan-Uygurskom avtonomnom rayone», *Teoriya i praktika obshchestvennogo razvitiya*, № 18, s. 228-230.
8. Vystup holovy KNR Si Tszinpina v Nazarbaiev universyteti, [online]: <http://kz.china-embassy.org/rus/zhgx/t1077192.htm> (data zvernennia 05.09.2019).
9. Zhelobov, D. (2014), «Uygurskiy separatizm i “Piramida Maslou”», *Rossiya i musulmanskiy mir*, № 12, s. 137-141.
10. Zamaraeva, N. (2018), «Kitaysko-pakistanskiy ekonomicheskii koridor: itogi i vyzovy 2017 – 2018 gg.», V: Safronova Ye. I. *Kitay v mirovoy i regionalnoy politike. Istoriya i sovremennost*, IDV RAN, № 23, s. 289-306.
11. Konstytutsiia KNR, URL: https://chinalaw.center/constitutional_law/china_constitution_revised_2018_russian/ (data zvernennia 08.09.2019).
12. Larin, A. (2016), «“Ekonomicheskii poyas shelkovogo puti”: ekonomicheskoe sodержanie, struktura, ideologiya», v: Petrovskiy, V. Ye. *Novyy shelkovyy put i ego znachenie dlya Rossii*, DeLi plyus, s. 38-57.
13. Larin, A. (2016), «Sopryazhenie YeAES i Novogo shelkovogo puti: shansy i vyzovy dlya Rossii», V: Petrovskiy, V. Ye. *Novyy shelkovyy put i ego znachenie dlya Rossii*, DeLi plyus, s. 109-130.
14. Novichkov, V. (2016), «K voprosu o prichinakh vspleska uygurskogo natsionalizma i separatizma v SUAR KNR v kontse XX-nachale XXI v.», *Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta*, №. 412, s. 98-102.
15. Safronova, Ye. (2018), «XIX sezd KPK, projekt OPOP i otnosheniya Kitaya s razvivayushchimsya mirom», V: Safronova Ye. I. *Kitay v mirovoy i regionalnoy politike. Istoriya i sovremennost*, IDV RAN, № 23, s. 154-170.
16. Smagulov, A. (2016), «Perspektivy razvitiya sukhogo porta SEZ «Khorgos-Vostochnye vorota» v ramkakh rasshireniya mezhdunarodnogo sotrudnichestva», *Problemy nauki*, № 4, s. 35-37.
17. China’s Sinopec gets approval for \$20 billion coal-to-gas pipeline. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/article/us-china-coal-gas-pipeline/chinas-sinopec-gets-approval-for-20-billion-coal-to-gas-pipeline-idUSKCN0S81WH20151014> (data zvernennia 15.09.2019).
18. Deadly China blast at Xinjiang railway station. BBC. URL: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-27225308> (data zvernennia 10.09.2019).
19. Dhaka, A. (2013), “Factoring Central Asia into China’s Afghanistan policy”, *Journal of Eurasian Studies*, Vol. 5 No. 1, pp. 97-106.
20. Jun Mai (2019) China says it may eventually phase out ‘vocational training centres’ in Xinjiang where 1 million Uygur Muslims are reportedly held for ‘re-education. SCMP. URL: <https://www.scmp.com/news/china/politics/article/3001415/china-says-it-will-eventually-phase-out-vocational-training> (data zvernennia 13.09.2019).
21. National Development and Reform Commission (2015) *Vision and Actions on Jointly Building Silk Road Economic Belt and 21st-Century Maritime Silk Road*. URL: http://en.ndrc.gov.cn/newsrelease/201503/t20150330_669367.html (data zvernennia 11.09.2019).
22. Wong-Tworek, S. (2015), “China’s economic development plan in Xinjiang and how it effects ethnic instability”, *Calhoun. Thesis*, 93 p.
23. Zimmerman, T. (2015), “The New Silk Roads: China, the U.S., and the Future of Central Asia”, Center on international cooperation. New York University, 21 p.